

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłano za wiersz politywy w tekście, lub jego miejsce 1 rub.
 Ogłoszenia na 1-jej stronie za wiersz politywy lub jego miejsce 60 kop.
 Ogłoszenia na 1-jej str. o pożycz. państw. za wiersz pol. lub jego miejsce 1 rb.
 Nekrologi za wiersz politywy lub jego miejsce 40 kop.
 Nekrologi za wiersz politywy lub jego miejsce na 1-jej str. 50 k., po tekście 30 k.
 Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
 Ogłoszenia z wyjątkiem miejscowa za wiersz politywy lub jego miejsce 18 kop.
 Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najniższe 40 kop.
 Posady i prace 3-krotne ogłoszenie 20 wyrazów 1 rb.
 Ogłoszenia w niedzielny Numerze o 25% drożej.
 Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odroczenie do domu 10 kop. miesięcznie.
 Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
 Rękopisów — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i B. Metal i S-ka, Wielka 88, telefon № 886. Po godz. 6-jej nekrologi i inne niecierpliwie zwolki za wiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworska 26.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

KONIAK SZUSTOWA

8, 9 i 11 marca 1912 r. Nowy nadzwyczajny program! Dziennik Pathé (kronika).
 W otchłani zła, dramat w 2-ch częściach, treść i wykonanie wspaniałe.
 Zagniewany ocean, z natury. — Kaszjan Komtryński prostak.
 Początek o godz. 8 1/4 pop.
 UWAGA. W sobotę, 10 marca, kinematograf będzie zamknięty.

Teatr artystyczny „MASKA”
 (Prosp. Ś-to Jerski № 22).
 Humor. Satyra. Melodja. Dramat
 i najlepsze obrazy kinematograficzne
 Dyrekcja artystki dramatycznej
 D. GIERMANOWSKIEJ.

Otwarcie teatru w sobotę 10 marca.
 D. 10, 11 i 12-go marca wystawione będą:
 1) „Pierwsze kroki” kom. w 1 akcie N. A. Z.
 2) „Świat bez mężczyzny” kom. Czut-Czutenina.
 3) „Scena przy kanale” op. „Dama pikowa” Czajkowskiego. Artyj. Lisy śpiewa pani Bierdnikowa-Bojarska.
 4) Tańce plastyczne wyk. pani Chotkiewicz. Inscenizacja A. M. Zwierdzicza.
 W przerwach—kinematograf.
 Codziennie 3 serje przedstawień podług samego programu.
 Dla wygody Publiczności serje podzielone są:
 Początek 1-jej serji o godz. 7 1/4 2-jej o godz. 8 1/4 i 3-jej o godz. 10 1/4 wiecz.
 Bilety na wszystkie trzy serje są do nabycia w kasie teatru od g. 12 do 3-jej pp. 1 od 5 do końca przedstawienia. Bilety dają wstęp tylko na tę serję, na którą zostały sprzedane. — Wszystkie miejsca numerowane. Bilety na wolne miejsca dla uczących się (w mundurach) na 1-serję 50 kop.

CYRK-TEATR (Świętojerski prosp.)
 W sobotę 10-go marca 1912 r. „Hrabia Luxemburg” operetka Lehara. Akt 1-szy—Karnawał w Paryżu. Akt 2-gi—Qui pro quo. Akt 3-ci—Nożeniec w hotelu. Taniec „Djavoło”. Początek o 8 1/2 wiecz.
 W niedzielę „Piękna Helena”. — Wkrótce 2 występy p. S. Trockiej. 19684

W sobotę 10-go marca 1912 r. „Hrabia Luxemburg” operetka Lehara. Akt 1-szy—Karnawał w Paryżu. Akt 2-gi—Qui pro quo. Akt 3-ci—Nożeniec w hotelu. Taniec „Djavoło”. Początek o 8 1/2 wiecz.
 W niedzielę „Piękna Helena”. — Wkrótce 2 występy p. S. Trockiej. 19684

Bardzo pożyteczny produkt z CASCARASAGRADA
CASCARINE C¹²H¹⁰O⁶ LEPRINCE
 WSKAZANIA: stałe zatwardzenia, choroby wątrobiane; jako środek antyseptyczny dla organów trawienia; przy zatwardzeniu w okresie ciąży i karmienia; przeciw kamieniom żółciowym. Zażywa się zwykle w pigułkach: 2 pigułki po jedzeniu lub przed użyciem się na spoczynek. — Skład główny: 62, rue de la Tour Paris. — Składy we wszystkich aptekach i składach materiałów aptecznych. 12608

CAMPEADOR
 PARFUM ULTRA-PERSISTANT
 ED. PINAUD PARIS
 Doktor Gabriel Puzyryjski,
 Zarządzający 12 lat szpitalem, przyjmuje chorych na wewnętrzne, dziecięce, skórne choroby oraz specjal. żołądki i kiesz. — Codziennie od 9—1 w pol. i od 5—8 wieczór.
 Trocka № 9 m. 7. 7270

Sala Koncertowa Ogródu Botanicznego dyrekcja I. A. SZUMANA, Telefon 364.
 DZIS Wspaniały Concert Cosmopolite.
 Trio rumuńskie Muciano.
 Orkiestra powiatowa Elrados na trapezie. — Polska artystka Helena Malicka. — Hiszpanka Katalanita. — Stefańska, Olga, Granowska. — Ensemble A. F. Polakiewicza. — Zosze, Stawicka, Wallero, Doll, Wellzarowa, Klementjowa, Lubina i wiele innych.
 Początek o godz. 11-jej wiecz.

nawet część Rady państwa godziła się na te reformy połowiczne, rozumiejąc, iż o przeprowadzeniu czegoś więcej w pałacu Maryjskim nie może być mowy. Najważniejsze zostało osiągnięciem. To pozbawienie obecnych naczelników ziemskich atrybucji sądowych. Tego nie mogła wstrzymać nawet silna w przeróżne wpływy prawica pp. Durnowo i Kobylńskiego. Brak danych do pełnienia funkcji dotychczasowych naczelniczy ziemscy na ogół wykazali zupełny. Nie jest to tajemnicą dla nikogo... oprócz p. Ofrosimowa z Witebska. Naczelnik ziemski, to wogóle nieporozumienie administracyjne - prawne. Zrodziło się ono w chwilach najciemniejszej reakcji i potrwia zapewne aż do dnia prawdziwego odnowienia politycznego ustroju. Obecna Rada państwa w swej większości bez naczelnika ziemskiego wsi jednak przedstawić sobie nie jest w stanie — najlepszy dowód, że do projektu ziemstwa gminnego rozpatrują go w Izbie wyższej komisja też opiekę naczelników ziemskich włączyła. Są oni, zdaniem komisji tej, bardziej do nadzoru nad działalnością ziemstw gminnych powołani, niżli ziemstwa powiatowe... Szczególna to logika, ale nie niespodziewana bynajmniej... Niespodzianką też nie jest stanowisko, jakie zajęła część Rady w najważniejszym pono momencie rozpraw nad sądem miejscowym, t. j. w sprawie mianowania czy też wybierania sędziów pokoju. Wbrew projektowi rządowemu i wbrew opinii komisji wniosków prawodawczych, wbrew wreszcie zdaniu p. Szczegłowitza, którego o liberalizm zbyt uczynny posiadać trudno, neuhardowcy i część prawicy kategorycznie występowali przeciwko obieralności sędziów. „Mianowany sędzia pod każdym względem lepszy jest od obieralnego — rezonował p. Deitrich — bowiem jedynie mianowany sędzia może być niezależnym...” A zaś p. Andrejewskij przypominał Izbie, iż sędzia z wyboru bardzo łatwo może być na przykład kadetem... Ileż z tego niebezpieczeństw dla Rosji wyniknie. Poza stroną humorystyczną tych wywodów była jednak i strona tragiczna. W twierdzeniach Deitricha przebijało się jedno, wygląd prawdy mające memento... W Rosji — tam na wsi brak ludzi. Warstwy kulturalne na prowincji są dzisiaj mniejsze niż w r. 1866. Są miejscowości, gdzie 80 proc. ziemi wyszło z rąk szlachty miejscowej. Wybrać wprost nie będzie kogo... I przeciw tym twierdzeniom nie zapożyczył nikt. Tylko minister Szczegłowitz dowiódł jak na dłoni, że „brakiem ludzi” krepować się nie można, bowiem w ministerjum sprawiedliwości brak ludzi jest jeszcze większy... Wierze trzeba się już nienależnie wolić jak na sędziów obieralnych... Taki był motyw decydujący, zdaje się, wielkiej reformy. Obieralność sędziów przeszła... Ale nie bójcie się... Nam ona nie grozi. Cóżby to było bowiem, żeby skonstruowane przez Stołypina ziemstwa „zachodnie” obierały ze swego łona czyniących sprawiedliwość... Takich sędziów, jakichby one dały rząd jednak mimo wszystko mianować i cierpieć nie może. To było zdanie polaków w Radzie państwa ogólne. To też kiedy opiekujący się zawsze kresami Pichno wniósł poprawkę, „aby w kraju Zachodnim, gdzie działają czasowe prawa o ziemstwach zachować też czasowo instytucję sędziów mianowanych z urzędu” — posłowie nasi nie tylko nie protestowali przeciwko temu, ale chwycili się jak zbawienia tej, niezyciwej ręką podsuwanej z innych względów, rzecz prosta, deski ratunku. Wyrazem stanowiska przedstawicielstwa polskiego w tej sprawie była mowa hr. Olizara, należąca też do pałacu. Poprawki p. Pichno przeszła 74 głosami przeciw 45. Kiedyś, kiedyś — gdy się warunki polityczne zmienią, gdy uciną walki rasowe, gdy „pałajozym” rosyjski inne dla się znajdzie zadania — będzie czas o wybiealnych sędziów się upomnieć... Choć pamiętać należy, że dotychczas sędziowie z wyboru istnieją, zdaje się tylko w Ameryce i w kilku kantonach Szwajcarii. Zaś w Rosji istnieć będą... roządowi brak ludzi... Gdzie dobry rząd mianuje dobrych sędziów — tam się nikt na nich nie skarży.

Warszawska Spółka Meljoracyjna
 Warszawa 1910 r. Medał złoty MINISTERIUM ROLNICTWA
 WILNO: Gubernatorska 5, tel. 1054
 Egz. od 1906 r. Egz. od 1907 r.
 Sprawnie, akuratanie i terminowe wykonanie robót. Żądać referencyj z wykonanych robót na Litwie i Rusi.
 Wyrabia z gwarancją kredyt meljoracyjny rządowy. 17750

W Radzie państwa zakończono debaty ogólne nad projektem reformy t. zw. sądów miejscowych. Z Dumy projekt ów, jak wiadomo, wyszedł pomyślnie szeroko... za wszelki cen, jak twierdzą znający stosunki rosyjskie. Znosił on mianowicie zupełnie instytucję sądów gminnych, całą ich kompetencję przekazując sędziom pokoju. W ten sposób Rosja musiałaby znaleźć 7 tys. ludzi na stanowiska tych ostatnich. Mieli to wprawdzie być sędziowie obieralni, lecz znalezienie ich w wielkiej liczbie przedstawiało bądź co bądź trudność niemałą. Takiem było przynajmniej zdanie ko-

BIURO ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE
H. Gay, Z. Święciecki
 Inżynierowie.
 Mińsk Lit., hotel „Garni”. 16000
 Wszystkim, którzy w ten lub inny sposób oddali ostatnią posługę zmarłemu nagie w Mińsku Lit., serdecznie „Bóg zapłać” składa strokana Rodzina.

misji Rady państwa, „poprawiającej” projekt Dumy. Izba wyższa sądy gminne (wołostne) postanowiła więc utrzymać, ograniczając tylko zakres ich działania. Rosyjski sąd wołostny ma oddać wyrokować w sprawach nie wyżej jak o 100 rubli. Przytem, by podnieść jego skład osobisty, Rada państwa uchwaliła — wyznaczyć pensje członkom sądów gminnych, i aby lepszej kontroli poddać ich wyroki postanowiła stworzyć nową instancję apelacyjną, składającą się z sędziego pokoju i dwóch prezesów sądów gminnych. Instancją kasacyjną dla sądownictwa miejscowego ma być zjazd sędziów pokoju.
 Jest to wszystko w stosunku do projektu Dumy państwowej krok w tył niewątpliwie, ale... postępową

Sądy miejscowe.
 W Radzie państwa zakończono debaty ogólne nad projektem reformy t. zw. sądów miejscowych. Z Dumy projekt ów, jak wiadomo, wyszedł pomyślnie szeroko... za wszelki cen, jak twierdzą znający stosunki rosyjskie. Znosił on mianowicie zupełnie instytucję sądów gminnych, całą ich kompetencję przekazując sędziom pokoju. W ten sposób Rosja musiałaby znaleźć 7 tys. ludzi na stanowiska tych ostatnich. Mieli to wprawdzie być sędziowie obieralni, lecz znalezienie ich w wielkiej liczbie przedstawiało bądź co bądź trudność niemałą. Takiem było przynajmniej zdanie ko-

wości, gdzie 80 proc. ziemi wyszło z rąk szlachty miejscowej. Wybrać wprost nie będzie kogo... I przeciw tym twierdzeniom nie zapożyczył nikt. Tylko minister Szczegłowitz dowiódł jak na dłoni, że „brakiem ludzi” krepować się nie można, bowiem w ministerjum sprawiedliwości brak ludzi jest jeszcze większy... Wierze trzeba się już nienależnie wolić jak na sędziów obieralnych... Taki był motyw decydujący, zdaje się, wielkiej reformy. Obieralność sędziów przeszła... Ale nie bójcie się... Nam ona nie grozi. Cóżby to było bowiem, żeby skonstruowane przez Stołypina ziemstwa „zachodnie” obierały ze swego łona czyniących sprawiedliwość... Takich sędziów, jakichby one dały rząd jednak mimo wszystko mianować i cierpieć nie może. To było zdanie polaków w Radzie państwa ogólne. To też kiedy opiekujący się zawsze kresami Pichno wniósł poprawkę, „aby w kraju Zachodnim, gdzie działają czasowe prawa o ziemstwach zachować też czasowo instytucję sędziów mianowanych z urzędu” — posłowie nasi nie tylko nie protestowali przeciwko temu, ale chwycili się jak zbawienia tej, niezyciwej ręką podsuwanej z innych względów, rzecz prosta, deski ratunku. Wyrazem stanowiska przedstawicielstwa polskiego w tej sprawie była mowa hr. Olizara, należąca też do pałacu. Poprawki p. Pichno przeszła 74 głosami przeciw 45. Kiedyś, kiedyś — gdy się warunki polityczne zmienią, gdy uciną walki rasowe, gdy „pałajozym” rosyjski inne dla się znajdzie zadania — będzie czas o wybiealnych sędziów się upomnieć... Choć pamiętać należy, że dotychczas sędziowie z wyboru istnieją, zdaje się tylko w Ameryce i w kilku kantonach Szwajcarii. Zaś w Rosji istnieć będą... roządowi brak ludzi... Gdzie dobry rząd mianuje dobrych sędziów — tam się nikt na nich nie skarży.

wości, gdzie 80 proc. ziemi wyszło z rąk szlachty miejscowej. Wybrać wprost nie będzie kogo... I przeciw tym twierdzeniom nie zapożyczył nikt. Tylko minister Szczegłowitz dowiódł jak na dłoni, że „brakiem ludzi” krepować się nie można, bowiem w ministerjum sprawiedliwości brak ludzi jest jeszcze większy... Wierze trzeba się już nienależnie wolić jak na sędziów obieralnych... Taki był motyw decydujący, zdaje się, wielkiej reformy. Obieralność sędziów przeszła... Ale nie bójcie się... Nam ona nie grozi. Cóżby to było bowiem, żeby skonstruowane przez Stołypina ziemstwa „zachodnie” obierały ze swego łona czyniących sprawiedliwość... Takich sędziów, jakichby one dały rząd jednak mimo wszystko mianować i cierpieć nie może. To było zdanie polaków w Radzie państwa ogólne. To też kiedy opiekujący się zawsze kresami Pichno wniósł poprawkę, „aby w kraju Zachodnim, gdzie działają czasowe prawa o ziemstwach zachować też czasowo instytucję sędziów mianowanych z urzędu” — posłowie nasi nie tylko nie protestowali przeciwko temu, ale chwycili się jak zbawienia tej, niezyciwej ręką podsuwanej z innych względów, rzecz prosta, deski ratunku. Wyrazem stanowiska przedstawicielstwa polskiego w tej sprawie była mowa hr. Olizara, należąca też do pałacu. Poprawki p. Pichno przeszła 74 głosami przeciw 45. Kiedyś, kiedyś — gdy się warunki polityczne zmienią, gdy uciną walki rasowe, gdy „pałajozym” rosyjski inne dla się znajdzie zadania — będzie czas o wybiealnych sędziów się upomnieć... Choć pamiętać należy, że dotychczas sędziowie z wyboru istnieją, zdaje się tylko w Ameryce i w kilku kantonach Szwajcarii. Zaś w Rosji istnieć będą... roządowi brak ludzi... Gdzie dobry rząd mianuje dobrych sędziów — tam się nikt na nich nie skarży.

czy uchwala Rady państwa wobec zasadniczej rozbieżności swej co do sądów „wołostnych” z uchwałą Dumy ma wogóle znaczenie czegoś realnego — to pytanie. Wątpliwym jest, by Duma poglądu swego na sądy gminne w Rosji się wyrażała. Jak są one fatalne — któż nie wie. Tych kilku ciemnych chłopów, wybranych przez gromadę wymierzających sprawiedliwość według swojego widzimisie i w zależności nieraz od kieliszka wódki, jest, oczywiście, czemś co na serjo być braniem nie może. Wyroki w sporach zwykłych i ostatecznie zakres ich to jeszcze sądów właścicielskich strona mniej ważna... ale pamiętać trzeba, iż sądy owe regulują posiadanie ziemskie ludności wsi, rozstrzygając w sporach o dziedzictwo. I norm niema tu żadnych... a możliwość kaptowania sobie sądu przez strony bezgraniczna... To stanowi dalszego trwania sądów gminnych niebezpieczeństwo największe... Wprawdzie zmniejsza się nieco ulepszenie instancji wyższych, wpływ demoralizujący zły sprawiedliwości wśród mas ludowych pozostanie. A właśnie ustalenie dobrych regulatorów życia u samego dołu jest dla zdrowia ogółu ze wszystkiego najbardziej konieczne.

W. B—ski.
Niepokojące pogłoski.
 Giełdy europejskie wykazują nastój, który w świecie politycznym ma oznaczać zaniepokojenie. Niemiecka 3 procentowa renta spadła do 81,2, kursu najniższego, jaki kiedykolwiek notowano. Kurs konsoli angielskich doszedł do 77,56. Nerwowość giełdy nie ma wprawdzie wyraźnych podstaw, ale dość dobrze odbija nastój kół politycznych. Każdy fakt na arenie politycznej — odłożenie na dni kilka wyjazdu cesarza Wilhelma na Korsu, mowa ministra marynarki Churchilla, trudności przy rozgranicze-

nie posiadłości francuskich i niemieckich w Kongo, przesuwanie sił rosyjskich na Kaukazie, wszystko to trafia na grunt niezmiernie drażliwy i daje powód do zjawienia się sensacyjnych pogłosek o groźących zatargach międzynarodowych.
 Tak up, w Londynie zarówno na giełdzie, jak i w kółach dyplomatycznych, panuje duży niepokój. Mówią tam zupełnie poważnie, że Rosja wyrzucił chce nacisk na Turcję na korzyść Włoch i dlatego proponowała akcję pokojową, by mieć po temu sposobność.
 Inne pogłoski brzmią już wprost nieprawdopodobnie. Rząd więc rosyjski chce jakoby poruszyć sprawę wschodnią w całej rozciągłości i nawet zaproponować podział Turcji. Z tego powodu wynikł zatarg z Niemcami, czego powodem była deruta giełdowa.

Badź co bądź, w pogłoskach tych jest drobna przynajmniej część prawdy. Położenie włochoł w Trypolisie nie jest zbyt pomyślnie. Zamiast projektowanego marszu w głąb kraju, muszą oni przygotowywać się do obrony i obawiają się ataku wszystkich sił nieprzyjacielskich na Trypolis. Niepowodzenie to skłania ich tembardziej do kroków energicznych na innym terenie przeciw Turkom, a mianowicie w Europie. Pośrednio pokojowe, skłkiem oportności Porty, stoi w punkcie martwym i dopiero akcja floty włoskiej mogłaby uczynić Turcję skłonniejszą do ustępstw. To też nie dziwnego, że wpływanie Rosji na Turcję przychylnie jest witane we Włoszech, gdzie, pomimo entuzjazmu wojennego, chętnieby się zgodzono na pokój.
 Posel włoski, Cirmeni, w „Stampie” z uznaniem wyraża się o polityce rosyjskiej, dążącej do zakończenia wojny i przeciwstawia ją polityce francuskiej, ciągnącej wielkie zyski z kontrahandy. Rosja wywiera na Turcję nacisk w kierunku pokojowym, a wbrew poglądom „N. Fr. Presse”, współdziałanie włosko-rosyjskie nie jest jego zdaniem sprzeczne z zadaniami trójprzymierza.
 W Turcji duże wrażenie wywierają ruchy wojsk rosyjskich na Kaukazie, które — jak informowała już „Avencaja Petersb.” — wynika z konieczności utrzymania liczącej oddziałów armii w Persji. W Turcji temu wyjaśnieniu nie wierzą „Berl. Tgb.” donosi z Konstantynopola, że wyjaśnienia rosyjskie nie uspokoiły opinii tureckiej. Porta ma jakoby wiadomości, iż cała eskadra czarnomorska stoi gotowa do wyruszenia u wybrzeży krymskich.
 Posiedzenie tureckiej Rady ministrów z dn. 7 (20) bm. w całości było poświęcone wypadkom na granicy turecko-rosyjskiej, przyczem minister wojny, Machmud-szefket basza, dokładnie opisał stan granicy pod względem wojennym. Po długich debatach postanowiono przystąpić do dalszych przygotowań wojennych w miejscowościach sąsiadujących z Rosją.
 Ta sama gazeta berlińska, wbrew zaprzeczeniom, znowu powraca do pogłoski o istnieniu umowy tajnej pomiędzy Rosją a Włochami i drukuje depesze z Londynu, według której Porta ma jakoby pozytywne

Z PETERSBURGA.
 (Telegram własny).
KOMISJA PRZEDSOBOROWA. — ROSJA, WŁOCHY I TURCJA.
 Petersburg, 9 (22) b. m.
 (W.). Rozpoczęły się obrady komisji przedsoborowej.
 Przedstawiciel ministerjum spraw zagranicznych w rozmowie z współpracownikiem „Rieczy” oświadczył, że pogłoski o związku Rosji z Włochami i mobilizacji floty czarnomorskiej są fałszywe.

„Local Anz.” donosi z Gibraltaru, że wszystkie okręty angielskie, znajdujące się w dokach tamtejszych, otrzymały rozkaz natychmiastowego przerwania wszelkich mniejszych napraw i zaopatrzenia się w węgiel, żeby były każdej chwili gotowe do odjazdu.
 Gaz. „Matin” drukuje dwa następujące telegramy: 1) Berlin: Z Konstantynopola donoszą, że rząd rosyjski zawiadomił Portę, iż w nocy na 20 marca (2 kwietnia) w pobliżu wejścia do Bosforu będą się odbywały manewry floty rosyjskiej. 2) Konstantynopol: Rząd turecki uzredowanie ogłasza, że w nocy na 20 marca (2 kwietnia) baterje przy wejściu do Bosforu będą się ćwiczyły w strzelaniu.

Teatr wileński w Petersburgu.
 Towarzystwo udziałowe naszych aktorów wileńskich, od pierwszego występu w Petersburgu cieszy się powodzeniem nietyko materialnym, ale i moralnym. W sali teatru nad Ekaterińskim kanałem, choć to od centrum miasta dość daleko — zawsze pełno. Pisma rosyjskie piszą o teatrze polskim i dużo i dobrze. Szczególnie „Riecz” i „Bierzewja Wiedomosti”... a nawet suworinowskie „Wieczernie Wremia”... „Dom otwarty”, który szedł na początek, odrazu został powitany przychylnie. „Polscy goście odegrali komedje Baluckiego w doskonałym zespole, dobrej komedjowej gry. P. Czechowska wykazała niezmierną elastyczność talentu w roli naiwnej. Jej miły, serdeczny głos usława wszelkie przegrody pomiędzy nią a widownią... Tak pisała w poniedziałek popularna „Bierzewka”, oddając też pochwały pp. Kinderowi i Szelagowskiemu i p. Niwińskiej.
 „Karykatury”, a właściwie ich wystawienie tak znalazły ocenę w „Rieczy”: „Goszcząca u nas trupa polska odegrała „Karykatury” bez zarzutu. I po raz drugi musimy skonstatować, że w składzie trupy tej niema takich coby psuli całość i jednolitość wrażeń”. Dalej następują pochwały p. Pawłowskiego i Rylla i znów... p. Czechowskiej. Zresztą zupełnie zasłużone. O p. Kallnowskiej pisze „Riecz”, iż miała wiele wdzięku...
 „Wesele” stało się, jak zwykle, zdarzeniem. O sztuce samej, o jej treści pisma rosyjskie wypowiadają pięknie i głęboko myśli. Wykonanie też podobno się ogólnie. „Dziennik Petersburski” czyni jedynie pewne zastrzeżenia. Natomiast pisma rosyjskie są zachwycone. „Birz. Wied.” piszą: „W przesłanej i pełnej przemysłowej ekspozycji trupy wileńskiej dramat Wypiańskiego stał się dla widzów szeregiem barwnych i łatwych do pojęcia obrazów. Zachwylił wszystkich istotnie p. Szymański w roli gospodarza. Pp. Kinder (Stańczyk), Wiśniński (poeta) i Grodecki (dziennikarz) wywarli wrażenie najzupełniej dodatnie. Piękna w nastroju była jako Rachel a p. Rommowa. Z wielkim umiarem artystycznym pojęła swoją rolę p. Podgórska. P. Pawłowski umiał uczynić prawdziwy chef d'œuvre z niewielkiej roli Jaska. Jemu też należy się zasługa całego obmyślenia szczegółów i zachwycającej całości tak wystawionego „Wesele”.

Takie wrażenie sprawił teatr wileński w pierwszych dniach swych występów, gdy grał bez Kamińskiego. O ile podniesie jeszcze temperaturę ten ostatni — przewidzieć łatwo.
 Petersburg. — b. —

Informacje i pogłoski.
 Czy obowiązany jest minister rozważać skargi na gubernatorów?
 Odpowiedź na tę kwestję dał senat w sprawie włościan Solowjewa i Zukowa. Włościan tych gubernator

Szczegóły w tekście.

W Mińsku otwarta została pierwsza wystawa nasion (z Mińska). Zalog nadesłał list do piótkowskich władz sądowych (z Królestwa). Niedawno zmarły inż. F. Marzyński zapisał 125,000 rb. na cele publiczne (z Królestwa). Dama obdarowała nad budżetem Synodu. Guczkow wygłosił ostrą mowę o Rasputinie (parlament). Sprawa budowy kanałów w Galicji będzie w przyszłym tygodniu omawiana w austr. Radzie państwa (z z kordonu). Studenci ukraińscy, sprawy zaburzenia w uniwersytecie lwowskim, zostali ulaskawieni (telegr.). Niemcy przystępują do budowy trzeciej czynnej eskadry (telegr.). Król włoski ma odwiedzić Rosję (wiad. pol.). Izba gmin uchwaliła bill o płacy minimalnej robotników (strejk). W Pensylwanii wysadzono dynamitem dom (na szer. św.). W pobliżu Tulonu zatonała szalupa (telegr.).

lwowskim zostali ulaskawieni przez cesarza.

STUDENCI AKADEMISCI.

Petersburg. W ratuszu carsko-świeckim odbyło się widowskie studycyjne na korzyść niezamożnych studentów akademistów, które uszczęśliwił obecnością Monarcha wraz z Najdostojniejszą Córka.

OBLIGACJE HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE.

Petersburg. Specjalna narada przy ministerjum handlu przystąpiła do rozważania kwestji wypuszczenia obligacji przez kompanie handlowo-przemysłowe. Przedstawiciele przemysłu oświadczyli się za jawnym systemem, ministerjum finansów zaś za tajnym.

OFIARY BURZY.

Tomsk. Od 19 stycznia do 1 marca podesza burz śnieżnych zginęło w pow. kańskim 145 osób.

TURCJA W PERSJI.

Konstantynopol. Nastroj górnicy kilku dni ostatnich znacznie się uspokoił. Rząd zdecydował wysłać do Urmi generała i inspektora ministerjum spraw wewnętrznych w celu zbadania sytuacji i działalności miejscowych władz tureckich. Dalsze wysyłanie wojsk do Urmi ma być wstrzymane. W dniu 12 (25) b. m. odbędzie się pierwsze posiedzenie komisji persko-tureckiej w celu obrad nad spornymi pogranicznymi.

Konstantynopol. Wysłany do okręgu urmijskiego administracyjny inspektor ministerjum spraw wewnętrznych Alisaidi-bey wyjechał przez Batum i Erywań do Wany skąd uda się dalej wraz z komendantem drugiego korpusu Dżabir-paszą. Obajdy otrzymali szerokie pełnomocnictwa usuwania wojskowych i cywilnych urzędników, którzy nie staną na wysokości zadania w prowincjach okupowanych przez Turcję.

TURCJA I ROSJA.

Konstantynopol. Pisma z zadowoleniem omawiają wiadomości petersburskiej Agencji telegraficznej, wyjaśniającej przesunięcie wojsk na Kaukaz. „Taniin” mówi, że Turcja jest pewna, że niebezpieczeństwo pogwałcenia pokoju nie pochodzi od Rosji.

TRZECIA ESKADRA NIEMIECKA.

Berlin. Ministerjum marynarki zamierza utworzyć trzecią czynną eskadrę i w tym celu postanowiło wybudować 3 pancerniki, 2 małe krążowniki, 10 torpedowców, 10 okrętów podwodnych, 10 okrętów pomocniczych, 10 okrętów szkolnych, 10 okrętów ratowniczych, 10 okrętów sanitarnych, 10 okrętów komunikacyjnych, 10 okrętów żyłowych, 10 okrętów pomocniczych, 10 okrętów szkolnych, 10 okrętów ratowniczych, 10 okrętów sanitarnych, 10 okrętów komunikacyjnych, 10 okrętów żyłowych.

ZWIĘKSZENIE ARMII NIEMIECKIEJ. Berlin. „Nord. Deutsche Allgemeine Zeitung” donosi, że postanowienia ministerjum wojny mają na celu szybsze urzeczywistnienie uzupełnienia prawa z r. 1911 o składzie armji w czasie pokoju. Utworzone zostaną dwa nowe korpusy armji. Pierwszy korpus stoi na granicy wschodniej a 14 na zachodniej. Dwa tworzone obecnie korpusy armji staną na granicy wschodniej. Na granicy zachodniej znowu utworzone zostaną dwa stanowiska głównodowodzących. Prócz tego utworzona zostanie siódma inspekcja dla mormowania warunków komendy na granicy zachodniej. Projektowane jest także utworzenie batalionu telegraficznego, zwiększenie oddziałów transportowych i powstanie oddziału lotniczego.

WIZYTA CESARSKA.

Berlin. Cesarz wizytował posła włoskiego.

O WYBORY W GALICJI WSCHODNIEJ.

Wiedeń. W izbie posłów omawiano wybory w Galicji Wschodniej. Moskalford Markow oświadczył, że będzie głosował przeciwko uznaniu prawidłości wyborów, gdyż wyborny przy obecnym układzie stosunków nie mogą być prawidłowe. Izba wybory zatwierdziła.

W IZBIE POSŁÓW.

Paryż. W izbie posłów ukonieczono rozważanie interpelacji o polityce zewnętrznej. Izba przyjęła większość 413 przeciwko 83 formułę przejścia z wyrażeniem mużności rządowi i uchwaliła ratyfikację umowy przedłożenia brukselskiej konwencji cukrowej.

O REFORMIE WYBORCZEJ.

Paryż. Wszystkie grupy lewicy prosiły Poincarégo o poparcie głosowania, żądającego powtórnej odczytania projektu o reformie wyborczej.

PARLAMENT.

POSIEDZENIE RADY PAŃSTWA

z dn. 9 (22) b. m.

(T. A. P.)

Przewodniczący Akimow. Na porządku dziennym omawiane w dalszym ciągu reformy sądów miejscowych. Artykuły o trybie wybierania sędziów pokoju, terminie ich służby i stanowiskach dodatkowych sędziów i sekretarzy przy sędziach pokoju, przyjęte zostały w redakcji komisji z nieznanymi poprawkami. Chwostowa, Deytricha i Manuchina. Dłuższą dyskusję wywołał artykuł 46, zobowiązujący honorowego sędziego pokoju przeprowadzać sąd gdy obie strony zwrócą się do niego o pośrednictwo.

Mniejszość komisji zgodnie z wnioskiem ministra sprawiedliwości zaproponowała usunięcie tego artykułu. Szejber i Narjyskin popierali zdanie większości. W głosowaniu odrzucono artykuł 46. Przed przerwą posiedzenia przyjęto nieznaczne poprawki o odpowiedzialności sędziów pokoju.

Po wznowieniu obrad Kobyliskij wniosł do art. 76 uzupełnienie, nadające ministrowi sprawiedliwości prawo czasowo zawieszania w czynnościach sędziów pokoju, aż do rozstrzygnięcia sprawy przez senat. Poprawkę popierał minister sprawiedliwości. Przeciwno wystąpił Szejber, uważając ją za pogwałcenie zasady nieusuwalności sędziów. Podobne stanowisko zajął Manuchin. W głosowaniu poprawkę Kobyliskiego odrzucono. Następnie Rada państwa przyjęła szereg wniosków drobnych w redakcji komisji.

Cały projekt reformy sądu miejscowego rozważany będzie w trzecim czytaniu w całości na jednym z najbliższych posiedzeń.

Posiedzenie następnego wyznaczono na wtorek 13 (26) b. m.

POSIEDZENIE DUMY PAŃSTWOWEJ

z dnia 9 (22) marca.

(T. A. P.)

Przewodniczący Rodzianko. W loży ministrów zasiada oberprokurator Synodu. Na porządku dziennym dalszy ciąg obrad

o budżecie Synodu.

Kropotow (trud.) zaznacza, że obecnie Cerkiew stała się posłusznym narzędziem władzy świeckiej i jest środkiem propagandy idei politycznych specjalnego kierunku. Brak organizacji w życiu Cerkwi wydatnia się na ludziach przy Cerkwi pracujących. Według zdania grupy pracy, stałe głoszące przeciwko budżetowi Synodu Cerkiew nie powinna otrzymywać funduszy ze skarbu. Pieniądze te powinny być obracane na oświatę ludową. Mówca żąda, a by duchowieństwo odprawiało nabożeństwa i pogrzeby bezpłatnie.

Bp. Eulogiusz (praw.) z powodu pogłosek o próbach zbliżenia Cerkwi prawosławnej z Kościołem anglikańskim, jako jeden z inicjatorów wyjaśnia, że zadaniem tego zbliżenia jest wspólne poznanie spraw Kościołów prawosławnych i anglikańskiego w celu możliwego połączenia tych Kościołów. O ustępstwach co do dogmatów niema mowy.

Mówca kategorięcznie oświadcza, że sprawa Hermogenesa nie miała żadnego związku z drugą sprawą, która tak wzburzyła opinie. Myśl, jakoby Synod w decyzji co do Hermogenesa kierował się jakimiś wpływami obywateli jest obraźliwym dla Cerkwi prawosławnej. Jedyną instancją, do której mogłyby apelować Hermogenes, jest Sobór wszechrosyjski, którego zwołanie jest konieczne. Sobór jest potrzebny także wskutek tego, że nowe prawo dawstwo postawiło Cerkiew prawosławna w niezwykle ciężkich warunkach. Należenie oberprokuratora do składu gabinetu wywołuje kolizję.

Guczkow (paźdz.) oświadcza, że nigdy jeszcze nie wstępował na mównicę z tak ciężkimi uczuciami. Nie może on wszakże milczeć, dlatego właśnie, że inni nie chcą mówić. Chce się wprost krzyknąć, że Cerkiew jest w niebezpieczeństwie i że państwo jest w niebezpieczeństwie. Wiece, panowie, jaki ciężki dramat przeżywa Rosja, a w centrum tego dramatu kręci się zagadkowa tragicomiczna figura, jakby wychoźca z tego świata lub przybytek ciemnoty wieków. Jest to, być może, fanatyk, sekularz, lub oszuzaniek, obrabiający ciemne sprawy. Jakimi drogami człowiek ten dotarł do centralnej pozycji, zagarnawszy tak kolosalny wpływ, któremu ulegają najwyżsi przedstawiciele władzy państwowej i cerkiewnej? Kto wierzy w oś, która ciągnie za sobą zmianę kierunków, zmianę osób, upadek jednych lub wznośnienie się innych? Gdybyśmy mieli do czynienia z odczwanym objawem, wyrosłym na gruncie chorobliwego i egzaltowanego mistycyzmu, to stalibyśmy wobec tego upadku w milczeniu i w smutku, z opuszczoną głową, jak u węgłowia chorego. Ale Grzegorz Rasputin nie jest sam. Za jego plecami stoi cała banda, hałaśliwa kompanja, która wzięła sobie w arendę jego osobę i jego czary. Niemasyceni i ambity, tęskniący do władzy, która im się wyżłognęła, ciemni działacze, upadli publicyści przedsiębiorcy — stary — wszyscy oni suliąją nam to, co on szepce dalej. Jest to całe przedsiębiorstwo handlowe. Naszym

nej nie osiągnie głównego celu. Rząd niema zasady zniewalać Izby do przewrotu, lecz jeżeli bill zostanie przyjęty w drugim czytaniu, opozycja będzie sprzyjała polityce rządu. Jeżeli rząd poniesie porażkę, nie będzie to powodem do rozpuszczenia Izby i łączenia w ten sposób dodatkowo zamieszania wyborczego ze strejkami. Balfour dał do zrozumienia, że opozycja nie będzie uciekała się do obstrukcji. Izba lordów przyjmie bill, lecz potem zaproponuje odrzucenie go. Asquith oświadczył, że rząd uważa, iż konieczne jest załatwienie sprawy w drodze prawodawczej i prosił o przyjęcie billu, aby później przeprowadzić cały szereg środków. Partja robotnicza nalega na wniesienie poprawki tej treści, żeby była wprowadzona norma płacy minimalnej 5 szylingów dziennie za pracę podziemną.

London. Po przemówieniu Grey'a bill o normie płacy minimalnej przyjęty został w drugim czytaniu większością głosów przeciwko 225.

WOJNA.

(T. A. P.)

Petersburg. Konsulat turecki zawiadomił departament żeglugi, że poznaczając od 29 lutego przejazd przez Dardanele statków handlowych dozwolony jest wyłącznie przy pomocy pilotów, zaś żaglowce mogą przepływać tylko prowadzone na linie.

Rzym. W związku z oczekiwaniami uchwalił gabinetu w prasie i kołach parlamentarnych zastanawiając się nad sprawami strategicznymi. „Giornale d'Italia” podnosi sprawę konieczności jaknajwiększego zjednoczenia w Libji. Większość gazet nawołuje do akcji floty.

Rzym. „Corr. d'Italia” z powodu zachowania się mocarstw co do ewentualnej interwencji, pisze, że Włochom nie pomoc jest potrzebna, lecz swoboda działań wojennych. Prasa i opinia publiczna wyrażają przekonanie, że w stosunku do Włoch, Rosja okazała się najbardziej szczerą i przyjacielską.

Konstantynopol. Austria zaprotestowała przeciwko ostrzeleniu jej okrętu w ujściu Bojony przez baterie tureckie. Okazuje się, że baterie miały prawo strzelać, gdyż okręt pomimo ostrzegawczych sygnałów płynął dalej.

Republika chińska.

Premier chiński Tanszaoj o sytuacji.

Tientsiński korespondent „Więczernie Wremia” miał rozmowę z chińskim prezydentem ministrów, Tanszaojem, o ogólnej sytuacji obecnej w Chinach. Według zdania premiera chińskiego, sytuacja ogólna obecnie znacznie się polepszyła. W Pekinie znajdują się żołnierze mandzurscy, którym rząd szeregłniej dowierza. Powstanie, wszczęte przez generała Sziniun w Szansi i Hańsu, obecnie straciło wszelkie znaczenie. Sziniun przed kilku dniami został pobity i uciekł do Kansu, skąd telegrafował, że działał tak nie wiedząc o republice. Gen. Czancyn, zagrażający Cynaufu, zawiadomił już o swej solidarności z rządem. Rząd doszedł również do porozumienia z Czansolinem w Mukdenie, który nadesłał telegram, że działał nie przeciwko republice, lecz przeciwko pewnym osobistostiom w składzie rządu. Wogóle w Chinach i w Mandzurji wszystko stopniowo wraca do normalnego stanu. Rząd sytuację swą uważa za silną, a ustroj nowy za ugruntowany. Tylko Mongolia zajęła stanowisko bardzo dzikie i chociaż użyto starań, aby ułatwić i zalagodzić tę kwestję, jesteśmy Mongolji niepewni i zapatrywania rządu w tej sprawie jeszcze się nie wyjaśniły, żadnym bowiem kroków stanowczych nie przedsięwzięto.

Najpoważniejszą obecnie kwestją dla Chin jest uformowanie finansów. Zawierana obecnie pożyczka w wysokości miliona funtów szterlingów ma znaczenie drugorzędne, gdyż Chiny potrzebują znacznych kapitałów. W tych dniach udaje się, mówił premier, do Nankinu, aby przyspieszyć przyjazd do Pekinu członków rządu nankińskiego, gdyż to wzmożni autorytet nowego rządu w Pekinie. Jak wiadomo, ministrowie zostali już obrani, trzeba tylko, aby w Nankinie zatwierdził 14 prowincji. Po przyjeździe członków rządu do Nankinu, natychmiast zacznie obradować zgromadzenie narodowe. Udział w niem weźmie po 5 delegatów z każdej prowincji. Również wezwano po 5 delegatów z każdej z trzech prowincji Mandzurji, wybranych przez zgromadzenia prowincjonalne Mukdena, Gyrynu i Cyncykaru. Mongolia w tym względzie podzielona na Blizszą i Dalszą. — Blizszą według naszego pojęcia — mówił Tanszaoj — należą księstwa przylegające do Wielkiego muru i do Mandzurji, w skład Dalszej wchodzi pozostałe prowincje, a w tej dziedzinie Tybet.

Przypominamy Sz. Prenumeratorem, że czas odnowić przedpłatę na kwartał II° 1912 r.

odbył się we środę poranek muzyczny, na którym obeuły był areykskią Stefan z rodziną, areykskią Marią-Józefą, wibul dyplomatom, ministrów i posłów. Areykskią Stefan, oraz jego dzieci rozmawiali z polakami wyłącznie po polsku. Spiewaczka Wysocka wykonała z wielkim powodzeniem kilka pieśni Zeleńskiego, pianista zaś Rubinstein grał utwory Szopena. Rubinstein zaprosił areykskią do Żywca.

Wiadomości polityczne.

Delegaci macedońscy.

Do Petersburga przybyli z Sofji prof. Lubuszur Milewicz i prof. Iwan Georgow w charakterze delegatów organizacji macedońskiej. Celem ich podróży jest zwrócenie uwagi dyplomacji rosyjskiej, prasy i społeczeństwa na położenie ludności chrześcijańskiej w Macedonii. Rząd bułgarski wobec misji delegatów macedońskich zajmuje stanowisko bierne.

Natychmiast po odjeździe delegatów z Sofji turecki minister spraw zagranicznych Assim-bej wysłał dwóch delegatów mlodotureckiego komitetu do pertraktacji z przedstawicielami wewnętrznej organizacji macedońskiej w Bułgari. Lecz w Macedonii krok ten wzięto za manewr wyborczy ze strony mlodoturków i pertraktacje odtóżno do chwili bardziej pomyślniej.

Wizyta króla włoskiego w Rosji.

„Echo de Paris” podaje krążące w Rzymie pogłoski o wizycie króla włoskiego Wiktora Emanuela w Petersburgu, która ma nastąpić w połowie maja.

Strejk górników.

„Kurjer Warsz.” zamieszcza dwie ciekawe niezmiernie korespondencje z „Ognisk walki”, t. j. z Hamburgu i Neumühl, głównych punktów strejku górników niemieckich.

W korespondencji z Hamburgu opisuje korespondent „Kurj. Warszawskiego” sytuację ogólną, streszczającą się w tem, że strejk powodzenia wogóle mieć nie może, gdyż robotnikom brak kapitału zapasowego i brak środków jedności.

— A jakżeż polacy? — zapytał korespondent „Kurjera” jednego z miejscowych ludzi:

— Strejkują wszyscy co do jednego. Nie mogą nie przyznać pańskim rodakom wielu zalet, wyróżniających ich dodatnio w poróżdź takich robotników, ale agitacja radykalna zrobiła swoje. Dziś polacy stanowią żywiol najniebezpieczniejszy. Nie spodziewaliśmy się, co prawda, ich solidarności, którą zadziwiły nas nie na żarty, ale wiemy, iż opór ich nie będzie trwał długo. Szkoda, że organizacja polskie nie wpłynęła na uspokojenie górników polskich. Wtedy nie byłoby bezrobocia. Trzeba było wytłumaczyć ludziom, że pracodawcy zgadzali się na pewne podwyższenie zarobków od 1-go kwietnia z jednoczesnym podwyższeniem cen węgla.

W Neumühl objaśnien o sytuacji udzielił ks. Mori, młody kapłan, pochodzenia włoskiego, w tych stronach urodzony, już jako kleryk uciekł się języka polskiego i przebywał pewien czas w Krakowie na umyslnych studiach. Obecnie zajmuje stanowisko wikariusza przy tutejszej parafji, a zarazem duchownego przewodnika liczonej kolonii polskiej, którą zajmuje się żywo.

— Jeżeli mam być szczerzy — mówił ks. Mori — to muszę się przyznać, że w pomyślny wynik strejku nie wierzyłem i nie wierzę. Przedewszystkiem bezrobocie to nie cieszy się taką sympatją u społeczeństwa niemieckiego, jaką powinno cieszyć się już choćby z tego powodu, że górnicy wyzyskiwani są w niesłychany sposób i że ich praca jest w rzeczywistości niedoceniana. Sprawa to ta okoliczność, że obecny strejk uważa się powszechnie, jako demonstrację socjalistyczną, mającą zadokumentować sympatję dla robotników angielskich. Poza tem wszystko stało się zbyt nagłe.

O stosunku niesympatycznym księży niemieckich do robotników polaków mówi ks. Mori:

— Owszem, to mi wiadomo i nad tem boleję bardzo, ale przypuszczam, że gdy obie strony zastanowią się nad tem i wejdą w siebie, to wreszcie zapanuje zgoda, która potrzebna jest tak polskości, jak katolicyzmowi. Ja oświadczyłem, że polak, obdarzony ze swojej narodowości, nie będzie miał dość siły, aby się i z wiary katolickiej nie dać obdarzyć. Poza tem wiem także i o tem, że wśród emigracji tutejszej płacze się coraz wyraźniej myśl utworzenia narodowego Kościoła polskiego, co byłoby wielkim ciosem dla katolicyzmu i czemu należy przeciwdziałać, zanim przyjdzie do katastrofy.

Już dobrze po północy opuściłem mieszkanie polskiego duszpasterza, dowiedziawszy się mnóstwa szczegółów, świadczących nadto dobitnie o smutnym losie tych księży, którym przypadła w udziale praca wśród polaków na obczyźnie. Bezustannie znajdowanie się pomiędzy młotem i kowadłem wyczerpuje ich siły i energję i nie dozwala na zajęcie zdecydowanego stanowiska w jakiejkolwiek sprawie żywo.

(Doniesienia telegraficzne).

(T. A. P.)

London. Balfour oświadczył w Izbie gmin, że bill o płacy minimal-

Warszawskiej izby sądowej z powodu sprawy prasowej, wycożonej jako b. redaktorowi „Czarnego” i „Białego”, dotyczące się jeszcze z r. 1896 i 1900, części I art 129 kod. kar.

Za kordonu.

W sprawie chelmskiej. Rada naukowa we Lwowie otrzymała z Katedry dzieci egipskich do młodzieńców chelmskiej.

Depresje prasowe. Sąd poznański skazał księgarza Miroszowskiego na 30 dni katorżnicy, a „Wisła” na 30 dni katorżnicy, „Wisła” na 30 dni katorżnicy.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Kanały galicyjskie. Rada naukowa zaprojektowała zakupienie na rzecz gminy krakowskiej Woli Kanału od spadkobierców s. p. profesora ks. Czartoryskiego.

Poincaré oświadczył, że zakomunikuje tę prośbę Radzie ministrów, lecz wogóle zdecydowany jest przeprowadzić reformę nie inaczej, jak za poręczaniem większości republikańskiej.

Londyn. Grey w Izbie gmin oświadczył, że nieprzyjmowanie przez oficerów angielskich stanowisk w Persji jest pożądane, a nawet konieczne.

KATASTROFA NA MORZU. Tulon. W bliskości wysp Yers przewróciła się na morzu szalupa okrętu przeznaczona do ćwiczeń praktycznych.

WYPADEK NASTĘPCY TRONU. Bruksela. Następcą tronu, księżę Leopold zabił w Paryżu rękę.

KATASTROFA NA MORZU. Lorient. Podczas burzy na morzu pancernik „Gloire” zerwał się z kotwicy i wpadł na pancernik „Condé” poważnie go uszkodziwszy.

SPRAWY MAROKAŃSKIE. Madryt. Rząd wręczył przedstawicielowi Francji treść propozycji Hiszpanji co do południowych wybrzeży Marokka.

Samobójstwo posła. W pociągu pośpiesznym, jadącym w Wiednia do Budapesztu, zastrzelił się wpływowym poseł węgierski, Szivak.

Narwał w Zuisdersee. Przy holenderskim wybrzeżu Zuisdersee wyłowiono rzadki okaz przebywającego

ku ubiegłego przybyło do Parany ogółem 9,788 imigrantów. W liczbie tej polaków z Królestwa 8,071 osób, polaków i rusinów z pod zaboru austriackiego 1,512, niemców 82, włochoń 24, rosjan 19, hiszpanów 17, holendrów 26, francuzów 29, portugalczyków 12, belgów 6, szwajcarów 3 i angiółków 3.

W styczniu r. b. przybyło do Brazylji przez Rio de Janeiro 4,727 imigrantów różnych narodowości.

Sufrażystki austriackie. W tych dniach pod przewodem znanej bojowniczkii o prawa kobiece, pani Daisy Minor, deputacja austriackich sufrażystek udała się do prezesa ministrów i wręczyła mu memorandum.

Stirgk oświadczył, że je przedstawi komu należy i nie wątpi o pomyślnem załatwieniu sprawy, a już jest pewien, że „jego koledzy będą radzi na przyszłość ponosić ciężkie trudy politycznej pracy w tak miłym towarzystwie”.

Do redakcji naszej zjawia się bardzo liczny zastęp młodzieży niezamożnej z prośbą o zapomogę na opłacenie wpisu, aby w dalszym ciągu się kształcić. Wszelkim atoli prośbom na razie niestety, musimy odmówić, bo kasa „Ofiar na wpisy” nie posiada żadnych funduszy zapasowych.

Samobójstwo posła. W pociągu pośpiesznym, jadącym w Wiednia do Budapesztu, zastrzelił się wpływowym poseł węgierski, Szivak.

Narwał w Zuisdersee. Przy holenderskim wybrzeżu Zuisdersee wyłowiono rzadki okaz przebywającego

na wodach dalekiej północy narwala. Od r. 1736, gdy złowiono narwala w pobliżu ujścia Elby, nie było jeszcze takiego połowu. Narwał, ujęty żywcem, został dostawiony do ogrodu zoologicznego w Amsterdamie.

Statystyka teatrów. „Nene Theater Zeitschrift” podaje wiadomość, że najbardziej teatralnym miejscem Europy jest — Sztokholm, posiada bowiem na 350,000 mieszkańców 13 teatrów. Wiedeń, liczący 2,200,000 mieszkańców ma tylko 10 teatrów, Berlin z liczbą 3 i pół miliona mieszkańców 30 teatrów, Paryż tę samą liczbę więcej cyfr.

Zamach dynamitowy. W Dunore w Pensylwanji wycołał w powietrze cały dom, wysadzony dynamitem, 8 mieszkańców zostało zabitych na miejscu.

NA WPISY.

Do redakcji naszej zjawia się bardzo liczny zastęp młodzieży niezamożnej z prośbą o zapomogę na opłacenie wpisu, aby w dalszym ciągu się kształcić. Wszelkim atoli prośbom na razie niestety, musimy odmówić, bo kasa „Ofiar na wpisy” nie posiada żadnych funduszy zapasowych.

Polecamy ofiarności czytelników rubrykę na wpisy dla 3 synów wdowy Z.

ktoś kształci swe dzieci, pomimo bardzo szczyplych środków na utrzymanie, zdobywanych z pracy rąk.

Notowania Wileńsk. Banku Ziemińskiego.

4 1/2% listy zast. Wil. Ban. Ziem. 86.— Akeje Wil. Banku Ziemińskiego prop. 592.—

GIEŁDA.

Telegramy Handlowe Fed. Agencji Telegraficznej.

Petersburg, d. 9 (22) marca 1912 r. Nastrój Giełdy

Table with columns for various securities and their prices, including 'kwartalnymi dywidendow.', 'papierami lokacyjnymi', etc.

Table with financial data: Petersburg, m. dzyniar. 546 1/2, Dyskont pożyczkowego 544.—, 5 Oblig. Towarzystwa Kredytowego m. Mińska.

RYNEK STEFAŃSKI.

(Bardzo mały dowóz). Kartofle za ośmińne 140-160, Buraki za pud 90-100, Jaja za dziesiątek 30-32, Sądło za funt 20.

CENY ZBOŻA.

Table with columns for grain prices: Włno, 9 (22) bm., Zakłady przemysłowe, składy towarowe i podjazdówka hr. A. Tyszkiewicz.

Table with telegrams: Doniesienia telegraficzne Ag. Pol. Berlin, 9 III (w mark. za 1000 kłob).

Table with grain prices: Pszenica na termin bliższy, żyto na termin bliższy, owies na termin bliższy.

Table with grain prices: Lipawa, 9 III (w kop. za pud), Pszenica samarska, żyto, owies biały zwyczajny.

Table with grain prices: Petersburg, 9 III Kalasznikow, Pszenica rosyjska 190 zol. stałe, żyto 114/100, owies zamokiewny.

Advertisement for 'Piękność' soap by Bracia Jabłkowsky. Includes an image of the soap box and text: 'RÓŻANE MYDŁO KRYSZTAŁOWE', 'WARSZAWA, BRACKA, 23.', 'Nowości wiosenne i letnie NOWE MODELE.'

Advertisement for 'WYSTAWA' (Exhibition) featuring agricultural machinery. Text: 'najnowszych maszyn i narzędzi rolniczych', 'NAJNOWSZE MODELE PŁUGÓW SACKA', 'Kultury sprężynowe „Ślązak”', 'Brony sprężynowe Woda', 'Brony polowe, łukowe, talerzowe', 'Walce Ugniatacze Campbella'.

Advertisement for 'LITWA I RUŚ' magazine. Text: 'Stabowite Dzieci', 'Haematogen D-ra Hommela', 'Opuścił prasę zeszyt I-zy 1912 r. MIESIĘCZNIKA', 'LETNISKO', 'ASTHMA BRONCHITIS, i USZNOŚCI', 'ESPIC'.

Advertisement for 'A. DANCYGIER' cleaning services. Text: 'Czyszczenie rozmaitego ubrania', 'Czyszczenie firanek', 'Czyszczenie parafianek', 'Czyszczenie kapeluszy „Panama”', 'A. DANCYGIER, Farbiarnia i Pralnia Chemiczna, WILNO, ulica Wielka № 41.'

Advertisement for 'Wspaniały interes' (Wonderful interest) regarding 'SANITAS' corsets. Text: 'Poleca się damom, rozporządzającym kapitałem od 2 do 3 tysięcy rubli', 'opatentowanych GORSETÓW higienicznych „SANITAS”', 'idealnie zastępujących bandaże brzuszne i nadających figurze grację i elegancję.'

Advertisement for 'Do sprzedania DOMY i działki ZIEMI' (For sale houses and land plots). Text: 'na Antokolu № 118, u M. SYRWIDA', '19048', 'OGŁOSZENIA DROBNE', 'Kupno i sprzedaż', 'Byki', 'Koni', 'Tanio', 'Interesa handl. i majątk.'

Advertisement for 'GRAMOFONÓW i PŁYT GRAMOFONOWYCH' (Gramophones and records). Text: 'NA ŚWIĘTA! FABRYKA I SKŁAD', 'GRAMOFONÓW i PŁYT GRAMOFONOWYCH', '„I. KAC I K. LAM”', 'Wilno, ul. Dominikańska 19, 2-gie piętro. Telefon 1159.'

Advertisement for 'Spis fabryk i zakładów przemysłowych w Rosji' (List of factories and industrial enterprises in Russia). Text: 'Pozostały w niewielkiej ilości egzemplarzy', 'wydawn. Domu Handlowego L. i E. Metz i S-ka, redagow. przez „Wiestnik Finansów”', 'wysyła się za 12 rubli.'

Advertisement for 'Zaofiarowanie' (Offer) and 'Dzierżawa' (Lease). Text: 'Z kapitałem 100000 do 150000 rb.', 'poszukuje majątku ziemskiego', '13510', 'Adres: Julian Krawiec, Wilno, Gubernatorska 10, telef. 890.', 'Dzierżawa z pierwszeństwem ręki, lub administrację z kaucją wezmę zaraz. Hotel George'a 59. 19728'

Advertisement for 'Zawiadomienie' (Notice) from 'BIURO TECHNICZNE Z. KOZŁOWSKI'. Text: 'egzystujące od 1900 roku, — które wykonują w mieście i na prowincji w dworach i pałacach', 'Kanalizację i wodociągi', 'Wodociągi pneumatyczne, ogrzewanie centralne, drenaż i t. p., roboty hydrauliczne', 'K. DREWITZ i SYN, majsterka, Cielonowanie, p. Otwock. Cenniki wysyła się na żądanie franco.'

Advertisement for 'CAMOMILLE' perfume. Text: 'ŻĄDACCIE WSZĘDZIE PERFUMY, MYDŁO, WODĘ KOŁOŃSKĄ', '„CAMOMILLE” (biały rumianek) 1980', 'Akeyjnego Towarz. K. ERMANS i G- w Moskwie.'

Advertisement for 'FAYA' mineral water. Text: 'Przelew kaszlowi i chrypce lekarze polecają FAYA Prawdziwe Sodeńskie Mineralne Pastyłki', 'Żądać we wszystkich aptekach i składach aptecznych. 711'